

26.45x31.77	1/2	30	עמוד	הארץ - the marker	13/02/2017	57224740-1
84260						

זאב נהרי: "אורך ממוצע של 700 עמודים הופך את דו"חות הבנקים לגילוי לא נאות"

יו"ר בנק ירושלים בירך על הרפורמה המוצעת לדיווח בבנקים, בכנס שנערך בפורום שווי הוגן במרכז הבינתחומי • גם יו"ר בנק דיסקונט תמך במתווה, אך הביע התנגדות להחלטה לדחות את פרסום הדו"חות בחודש: "רשות ני"ע צריכה להוציא הנחיה להקדים את פרסום הדו"חות של כל החברות הציבוריות במשק" • דודו זקן, לשעבר המפקח על הבנקים: "גם פרסום דו"חות לאחר חודשיים זה הרבה זמן"

מיכאל רוכוורגר

"יש חשיבות בהקדמת מודי עדי הדיווח של הדו"חות הבנקיים. בפועל, ההקדמה בוצעה בהצלחה. גם פרסום דו"חות לא חר חודשיים זה הרבה זמן. צריך להפריד בין מידע ליבה שאותו צריך להקדים ככל האפשר למידע אחר, שאותו ניתן לפרסם מאוחר יותר" — כך אמר החודש דודו זקן, לשעבר המפקח על הבנקים, שהתייחס להחלטה להקדים את מועדי הפרסום של הדו"חות הבנקיים, שהתקבלה ב-2013, בעת שביהן בתפקיד, ואשר ביר טלה לאחרונה על ידי מחליפתו, חדרה בר.

זקן אמר את הדברים בדיון בנוי שא שנערך בפורום שווי הוגן, בראש שות ר"ח שלומי שוב, ראש בית ספר לחשבונאות וסגן דיקן בית הספר למינהל עסקים במרכז הבינתחומי בהרצליה.

זקן, שסיים לפני כשנה וחצי את כהונתו, מתנגד למהלך שמור כילה בימים אלה מחליפתו, שהחליטה לפני כחודש להחזיר את מועד פרסום הדו"חות הכספיים של הבנקים למועד שבו מפרסמות שאר החברות הציבוריות את דו"חותיהן. בכך מבטלת בר את המהלך שביצע זקן, כשהייב את הבנקים לפרסם את הדו"חות השנתיים בתוך חודשיים מסיום השנה, כלומר עד סוף פברואר, כפי שנהוג כיום, במקום סוף מארס.

בר, שפועלת גם לצמצום היקף הדו"חות והכללת מידע נרחב יותר בהם בתחומי אשראי צרכני ונדל"ן, סבורה כי הרחיה תאפשר לבנקים להתמודד טוב יותר עם הגידול במורכבות ובהיקף פעילויותיהם השונות, ועם דרישות הגילוי.

בדיון, שעסק גם בקושי לנתח את הדו"חות הכספיים של הבנקים, שהם חלק מהותי מתיקי הפנסיה של הציבור, השתתפו נציגים בכירים של הנהלות ודירקטוריונים של הבנקים, נציגים של משרדי ראית החשבון המבקרים של הבנקים, בעבר ובהווה, אנליסטים המסקרים את ענף הבנקאות ועוד.

לטענת שוב, הארכת המועד הסופי לפרסום הדו"חות הוא צעד שלילי, ויש להוציא מהדו"חות מידע לא רלוונטי. "הייתי מוציא חלקים שלמים ומדרוש עליהם בנפרד, באינטרנט, בתאריך מאוחר יותר. מעבר לכך, יש כיום תחום שלם של

יו"ר דיסקונט יוסי בכר והמנכ"לית לילך אשר טופילסקי, מגישים את הדו"חות הכספיים של 2015 צילום: עופר וקנין

המפקחת על הבנקים, חדרה בר צילום: עופר וקנין

מאיר סלייטר, אנליסט בנקים: "אנליסטים מסתכלים על 130 עמודים בדו"ח, ובכך זה נגמח בנקים בחו"ל מפרסמים את החלק הזה בתוך שבועיים"

טכנולוגיה שלא ברור עד כמה הבנקים מספקים לגבי מידע רלוונטי. זה כולל את ההיערכות של הבנקים בראייה עסקית לתחום הפינטק, ואת ההתמודדות שלהם עם סיכונים הסייבר, שיכולים להיות סיכונים קיומיים מבחינת הבנקים." עם זאת, זקן סבור כי חלק מהמידע שיידרשו הבנקים לפרסם בדו"חות לאחר הרפורמה ישרת את

מוסיפים מידע ומצמצמים היקפים
עיקרי הרפורמה לשיפור השימושיות של דו"חות הבנקים לציבור

- 1 | צמצום ניכר של מידע לא מהותי בדו"חות השנתיים
- 2 | מתן הקלות נוספות לגבי פרסום מידע בדו"חות של חברות כרטיסי האשראי והבנקים הקטנים
- 3 | גילוי לגבי פעילות בתחום האשראי הצרכני, בדגש על הסיכונים בתחום והאסטרטגיה העתידית
- 4 | גילוי לגבי התפלגות מתן האשראי לאנשים פרטיים, לפי היקף הכנסות וסוג הנכסים של הלווים
- 5 | פרסום חשיפה של תיק האשראי לנדל"ן ובינוי, בהתאם למגזרים השונים
- 6 | דחיית מועד פרסום הדו"חות השנתיים והרבעוניים בדומה לשאר החברות במשק*

*בתוך שלושה חודשים מתום השנה

רים. אנחנו בתקופה שבה קוראי הדו"חות רוצים מידע זמין, פשוט ומהיר. המידע צריך להיות שימושי. המשיקעים מסתכלים על מספרים מסוימים בלבד. במושגים של החשיבה הנהוגה כיום, דו"ח כספי צריך להיות ידידותי למשתמש, דו"ח שרוצים לקרוא אותו. בדיווח האיכותי אנו מתעסקים הרבה בנייטון להעביר מסרים מדויקים, וזה

לי נהפך למהותי יותר עבור הבנק ואף לקיומי, ציין זקן. יוסי בכר, המשמש כיו"ר בנק דיסקונט מאז 2010, סיפר כי הוא קיווה לצמצם את היקף הדיווח, מאחר והוא כולל הרבה מידע שאינו רלוונטי לקורא, לרבריו. אלא שההחלטה לא צלח במלואו. "אני חושב שבשני היבטים אנחנו במקום טוב לעומת הבנקים האחר

לא תמיד אפשרי. עדיף להיות צורך בערך ולא בטוח טועה. "המניה של אפל מגיבה בעליות וירידות של 5% לא על סמך דו"ח כספי מפורט, אלא על סמך כמות המכשירים שהיא מוכרת. אני חושב שיש מקום לעשות רפורמה אמיתית בנושא הדיווח, שבה צריך לחזור ולשאל את שאלות היסוד לגבי מתכונתו. הייתי הולך יותר לכיוון מידע מספרי כמותי וצמצום משמעותי מאוד של המלל. הדברים שהכי מטרידים את מנהלי הבנקים זה מודל הבנקאות החדשה וסיכוני הסייבר, זה הסיכון הכי משמעותי העומד בפנינו".

שוב הסכים עמו והוסיף: "בסוף פו של דבר, קשה מאוד לנתח את הדו"חות, אפילו לי קשה מאוד לה בין אותם. כשאני מסתכל על הקורשי שלי, ואני מנסה להבין מה חסר לי, קודם כל ביאור המגזרים קשה מאוד להבנה — וזהו לב הדיווח. במיוחד לאור העובדה שבמסגרת הרפורמה הנוכחית, הבנקים יעברו לדיווח על בסיס מאוחד בלבד, ולכן הייבים את הפילוח הזה".

"עשרות עמודים של תיאורים משמימים"

זאב נהרי, המכהן כיום כיו"ר בנק ירושלים, ומי שהיה עד 2011 משנה למנכ"לית בנק לאומי לשעבר גליה מאור, ואחראי על כספיים, חשבונאות ושוק ההון, הביע תמיכה ברפורמה. "יש לשבח את המפקחת. מדובר בפעם הראשונה שבה בנק ישראל מנחה מפורשות לקצר את הדו"חות הכספיים. התוספות שנדרשות רק יוסיפו מידע בעת עריכת תשקפים. גם לרשות שוק ההון בייטוח וחיסכון יש דרישות, ואז יש גם את באזל. תיקחו את כל הגורמים האלה יחד — ותקבלו דו"חות כספיים של מאות עמודים.

"היקף הדו"ח הכספי של הבנקים הגדולים הוא 700 עמודים ומעלה. ההיקף הזה הופך את הדו"ח, לדעת, לגילוי לא נאות. אי אפשר להתמודד עם כמות כאלה של מידע. מישור יכול להבין היום את הרווח הפרמנטלי של בנק זה מסתתר בכל כך הרבה סעיפים. פעם ברווח המימוני, או בהכנסות אחרות או בהוצאות. כשאנתה מנטרל הכל, אתה רואה שהיתה ירידה ברווח, ולא עלייה, וכל הנכסים הפיננסיים, כולל מרדי יעילות, משתבשים". הפתרון, לדברי נהרי, לסירובל שממנו סובלים הדו"חות הכספיים

26.76x19.82	2/2	31	עמוד	the marker - הארץ	13/02/2017	57224741-2
כז הבינתחומי הרצלית פדופ' אמיר ברנערו"ח שלומי שו - 84260						

משמעותי שלהם, ואומרים לחברות שהגילוי בנושאים מסוימים רחב מדי לטעמנו, בהקשר של הבנקים אנחנו מרגישים פחות בנוח לביקש מחברה לקצר את הגילוי, ולכן אנחנו מתמקדים בהשלמות הנדרשת לדעתנו. לא מדובר בתוספות שמביאות להארכה משמעותית של הדו"חות. עם זאת, אני מצט"ף רף ליתר הדוברים, ואומר כי ברור שהבנקים מסוגלים לקצר באופן משמעותי את הדו"חות".

בעיית ריכוזיות הביקורת החשבונאית

שוב התייחס לסוגיית הרוטציה של רואי החשבון המבקרים של הבנקים. משרד סומך חייקין KPMG, למשל, שולט בביקורת החשבונאית של הבנקים עשרות שנים ומשמש כרואה חשבון מבקר יחיד או משרת תפקיד בארבעה מתוך חמשת הבנקים גדולים: הפועלים, לאומי, דיסקונט והבינלאומי. עם זאת, המפקחת על הבנקים נוטה לסגת מהכוונה לנתח סדר מחייב שיטפול בריכוזיות רואי החשבון במערכת הבנקאית. "בשנה האחרונה נכנסה לתוקף באירופה דירקטיבה (צו חוקי של האיחוד האירופי) חדשה שמחייבת רוטציה של רואי החשבון המבקרים של הבנקים, ויש לה השלכות דה-פקטו על הבנקים. פירמות ראיות חשבון מוחלפות אחרי 120 שנה. הנושא של רוטציה, שכולל ריענון והרחבת מעגל אנשי המקצוע בתחום החשבונאות של הבנקים הוא חשוב במיוחד. זאת גם דעתי בכלל לגבי הצורך ברוטציה של רואי חש-בון בחברות ציבוריות.

זקן הסכים עמו, ואמר כי "היתה הסכמה של הפיקוח על הבנקים עם אגף שוק ההון לקדם את המהלך עבור הגופים הפיננסיים המפוקחים. הדירקטיבה האירופית מתייחסת לנושא, ויש מקום לאמץ אותה בישראל".

מזרחי טפחות:
ברייטמן, אלמגור, זהר
שכר ב-2015:
10.8 מיליון שקל

הבינלאומי:
סומך חייקין KPMG
שכר ב-2015:
13.1 מיליון שקל

דיסקונט:
סומך חייקין KPMG
דיו האפט BDO
שכר ב-2015:
23.4 מיליון שקל

הפועלים:
סומך חייקין KPMG
דיו האפט BDO
שכר ב-2015:
34.4 מיליון שקל

לאומי:
סומך חייקין KPMG
קוסט פורר גבאי EY
שכר ב-2015:
42.1 מיליון שקל

דודו זקן צילום: אוליביה פיטוסי

שלומי שוב צילום: אייל טואג

זאב נהרי צילום: עופר וקנין

דודו זקן, לשעבר המפקח על הבנקים: "יש מקום לאמץ בישראל את הדירקטיבה האירופית המחייבת רוטציה של רואי החשבון המבקרים של הבנקים"

יוסי בכר, יו"ר בנק דיסקונט: "קוראי הדו"חות רוצים מידע זמין, פשוט ומהיר. הייתי הולך יותר לכיוון מידע מספרי-כמותי וצמצום משמעותי מאוד של המלל"

משפטיים משמיימים. מי שקורא את הדו"חות כמו שהם חושב שגורם אי-הוודאות המשמעותי ביותר זה ההתחייבויות התלויות, ולא למשל החובות המסופקים".
ראובן אדלר, ראש מערך הביקורת והפיננסים בפירמת רואי החשבון קסלמן וקסלמן PWC, טען כי הביקורת כלפי הדו"חות של הבנקים היא מוגזמת. "הדו"חות כוללים הרבה מידע והרווח הפרטי נגטי מפורד לאורך הדו"ח – אבל ניתן בהחלט לחלץ אותו".
יעקב יורבקין משרות לני"ע אמר כי "בשונה מדו"חות של חברות ציבוריות אחרות, שאנחנו מתמקדים בשנים האחרונות בקיצור

מסתכלים על 130 עמודים, ובכך זה נגמר. לאנליסטים יש עודף מידע, הם לא מסתכלים על הכל. בשורה התחתונה, זה מיותר", אמר. לגבי דחיית פרסום הדו"חות אמר סלייטר כי "ככל שדוחים – זה פחות רלוונטי. בנקים בחו"ל מפרסמים הודעה מוקדמת תוך שבועיים, שכוללת את החלק המעניין שעליו מסתכלים האנליסטים. את הדו"ח עצמו אפשר לפרסם מאוחר יותר".
פרופ' יורם עדן מהמכללה למינהל אמר כי אחד הסעיפים המנופחים בדיווח הכספי של הבנקים זה הביאור על תביעות תלויות. "יש שם עשרות עמודים של תיאורים

לחול על כל החברות הציבוריות במשק. "אנו חיים בתקופה שבה אנחנו רוצים מידע מהיר, שימושי, נהיר ורלוונטי, וגם התזמון קשור לרלוונטיות. פרסום הדו"חות לפני כל החברות הציבוריות במשק שם את הבנקים במקום לא נוח מבחינת התזמון. הדרישה צריכה היתה להיות עבור כלל החברות הציבוריות. רשות ני"ע צריכה להוציא הנחיה להקדמת פרסום הדו"חות. לרגולטור מקשיבים. הייתי רוצה שהרשות תרים את הכפפה".
מאיר סלייטר, אנליסט בנקים של בנק ירושלים, סיפק בדיון את נקודת המבט של האנליסטים המביטים בדו"חות. "האנליסטים

לקבוע את הרווחיות? שכן במצבים כאלה מידע עושים הערכה ומציגים דירקטוריון כיצד השינויים ישפיעו על הרווחיות".
פרופ' אמיר ברנע, הסכים עם נהרי ואמר: "באמת קשה לאמוד רווחיות פרמנטית של בנק. בכמה סעיפים המשפיעים על הדו"חות, כמו הפרשה לחובות מסופקים, מימוש ני"ע זמינים למכירה, הפרשה לפנסיה ופיצויי פיטורין לעובדים – אין שום הבחנה בין שוטף לפרמנטטי. קיים אמנם ביאור שווה הוגן, אך הוא אינו בר השוואה בין הבנקים".
בכר טען כי הדרישה להקדים את פרסום הדו"חות היתה צריכה

של הבנקים, הוא להציג בהם את המידע שאותו מציגים בפני הדיקטוריון. "אני שמח שבנק ישראל מחייב עכשיו את הבנקים לערוך ניתוח רב-תחומי. כבר לפני יותר מ-15 שנה בנק לאומי התחיל לפי-רסם את המדרים האלה. כיום אין מידע על הלוואות לדיווח. זה מידע קריטי מאוד".
בתגובה לדבריו של נהרי, אמר אלון גלור, אנליסט בנקים של לידר שוקי הון: "אם היו מציגים בדו"חות הכספיים את מה שמציגים לדירקטוריון, כשבנק ישראל בא עם כל מיני הצעות או רגולציות המשפיעות על הרווחיות, האם הדירקטוריון באתם יחכה ובאמת אין יכולת